

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Corpus Doctrinae Christianae

Melanchthon, Philipp

Lipsiae, 1572

VD16 M 2890

Qvod Remissionem Peccatorvm Sola Fide In Christum consequamur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36094

nisi prius accepto Spiritu sancto. Necessè est igitur defendere, quod promissio Christi necessaria sit, At hæc non potest accipi, nisi fide. Itaq; qui negant fidem iustificare, nihil nisi legem abolito Euangelio, & abolito Christo, docent.

Sed nonnulli fortassis, cum dicitur, quod fides iustificet, intelligunt de principio, quod fides sit initium iustificationis, seu præparatio ad iustificationem, ita ut non sit ipsa fides illud quo accepti sumus Deo, sed opera quæ sequuntur. Et somniant, fidem ideo valde laudari, quia sit principium. Magna enim vis est principij, ut vulgo dicunt: ἀρχὴ ἡμῶν πάντων, ut si quis dicat, quod Grammatica efficiat omnium artium doctores, quia præparat ad alias artes, etiam si sua quemq; ars vere artificem efficit. Non sic de fide sentimus, sed hoc defendimus, quod proprie ac vere, ipsa fide, propter Christum iusti reparamur, seu accepti Deo sumus. Et quia iustificari significat, ex iniustis iustos effici, seu regenerari, significat & iustos pronuntiarì seu reputari. Vtroq; enim modo loquitur scriptura. Ideo primum volumus hoc ostendere, quod sola fides ex iniusto iustum efficiat, hoc est, accipiat remissionem peccatorum.

OFFENDIT quosdam particula, Sola, cum & Paulus dicat: Arbitramur hominem iustificari fide, non ex operibus. Item Ephes. 2. Dei donum est, non ex vobis, neq; ex operibus, ne quis gloriatur. Item Rom. 3. Gratis iustificati. Si displicet exclusiua, sola, tollant etiam ex Paulo illas exclusiuas, gratis, non ex operibus, donum est, &c. Nam hæc quoq; sunt exclusiua. Excludimus autem opinionem meriti. Non excludimus verbum aut Sacramenta, ut calumniantur aduersarij. Diximus enim supra, fidem ex verbo concipi. Ac multo maxime ornamus ministerium verbi. Dilectio etiam & opera sequi fidem debent, quare non sic excluduntur, ne sequantur, sed fiducia meriti dilectionis aut operum, in iustificatione excluditur. Idq; perspicue ostendemus.

QVOD REMISSIONEM PECCATORVM SOLA FIDE IN CHRISTUM CONSEQUAMUR.

FATERI etiam aduersarios existimamus, quod in iustificatione primum necessaria sit remissio peccatorum. Omnes enim sub peccato sumus. Quare sic argumentamur:

Consequi remissionem peccatorum, est iustificari, iuxta illud: Beati quorum remissa sunt iniquitates.

Sola fide in Christum, non per dilectionem, non propter dilectionem aut opera, consequimur remissionem peccatorum, etsi dilectio sequitur fidem.

H Igitur

Igitur sola fide iustificamur, intelligendo iustificationem ex iniusto iustum effici seu regenerari.

MINOR ita facile poterit declarari, si sciamus, quomodo sit remissio peccatorum. Aduersarij frigidissime disputant, Vtrum sit vna mutatio remissio peccatorum, & infusio gratiæ. Otiosi homines quid dicerent, non habebant. In remissione peccatorum oportet in cordibus vincere terrores peccati & mortis æternæ, sicut Paulus testatur 1. Corinth. 17. Aculeus mortis peccatum est. Potentia vero peccati lex. Gratia autem Deo, qui dat nobis victoriam per dominum nostrum Iesum Christum, id est, peccatum perterrefacit conscientiam. Id fit per legem, quæ ostendit iram Dei aduersus peccatum, sed vincimus per Christum. Quomodo? fide, cum erigimus nos fiducia promissæ misericordiæ propter Christum. Sic igitur probamus misericordiam, Ira Dei non potest placari, si opponamus nostra opera, quæ Christus propositus est propitiator, vt propter ipsum fiat nobis placatus pater. Christus autem non apprehenditur tanquam mediator, nisi fide. Igitur sola fide consequimur remissionem peccatorum, cum erigimus corda fiducia misericordiæ propter Christum promissæ.

ITEM Paulus Roma. 5. ait: Per ipsum habemus accessum ad Patrem, & addit per fidem. Sic igitur reconciliamur Patri, & accipimus remissionem peccatorum, quando erigimur fiducia promissæ misericordiæ propter Christum. Aduersarij Christum ita intelligunt mediatorem & propitiatorem esse, quia meruerit habitum dilectionis, non iubent nunc eo vt mediatore, sed prorsus sepulto Christo, fingunt nos habere accessum per propria opera, & per hæc habitum illum mereri, & postea dilectione habere pacem conscientiæ. An non est hoc prorsus sepelire Christum, & totam fidei doctrinam tollere? Paulus econtra docet nos habere accessum, hoc est, pacem per Christum, Et vt ostenderet quomodo id fiat, addit quod per fidem habeamus accessum. Fide igitur propter Christum accipimus remissionem peccatorum. Non possumus iræ Dei opponere nostram dilectionem, & opera nostra.

SECUNDO. Certum est peccata remitti propter propitiatorem Christum, Roma. 3. Quem posuit Deus propitiatorem. Addit autem Paulus per fidem. Itaq; nobis prodest hic propitiator, cum fide apprehendimus promissam in eo misericordiam, & opponimus eam iræ ac iudicio Dei. Et in eandem sententiam scriptum est ad Hebræos 4. Habentes Pontificem, &c. accedamus enim fiducia. Iacet enim accedere ad Deum, non fiducia nostrorum meritorum, sed fiducia pontificis Christi, Requirit igitur fidem.

TER TIO. Petrus in Actis cap. 10. Huic omnes Prophetæ testimonium perhibent, remissionem peccatorum accipere per nomen eius

eius, omnes, qui credunt in eum. Quomodo potuit clarius dicere? Remissionem peccatorum accipimus (inquit) per nomen eius, hoc est, propter eum. Ergo non propter nostra merita, non propter nostram contritionem, attritionem, dilectionem, cultus, opera. Et addit, cum credimus in eum. Requirit igitur fidem. Neque enim possumus apprehendere nomen Christi, nisi fide. Præterea allegat consensum omnium Prophetarum. Hoc vere est allegare Ecclesiæ autoritatem, sed de hoc loco infra de penitentia rursus dicendum erit.

QUARTO. Remissio peccatorum est res promissa propter Christum. Igitur non potest accipi, nisi sola fide. Nam promissio accipi non potest, nisi sola fide. Roma. 4. Ideo ex fide, ut si firma promissio secundum gratiam, quasi dicat: Si penderet res ex meritis nostris, incerta & inutilis esset promissio, quia nunquam constituere possemus, quando satis meriti essemus. Idque facile intelligere queunt peritæ conscientiæ. Ideo Paulus ait Galat. 3. Conclufit Deus omnia sub peccatum, ut promissio ex fide Iesu Christi detur creditibus. Hic detrahit meritum nobis, quia dicit, omnes reos esse, & conclusos sub peccatum, deinde addit promissionem, videlicet remissionis peccatorum & iustificationis dari, & addit, quomodo accipi promissio possit, videlicet fide. Atque hæc ratio sumta ex natura promissionis apud Paulum præcipua est, & sæpe reperitur. Neque excogitari neque fingi quicquam potest, quo hoc Pauli argumentum euertere queat. Proinde non patiantur, se bonæ mentes depelli ab hac sententia, quod tantum fide accipiamus remissionem propter Christum. In hac habent certam & firmam consolationem aduersus peccati terrores, & aduersus æternam mortem, & aduersus omnes portas inferorum.

CUM autem sola fide accipiamus remissionem peccatorum & reconciliationem propter Christum, sola fides iustificat, quia reconciliati reputatur iusti & filij Dei, non propter suam mundiciam, sed per misericordiam propter Christum, si tamen hanc misericordiam fide apprehendant, Ideoque scriptura testatur, quod fide iusti reputemur.

ADVICIEMVS igitur testimonia, quæ clare pronuntiant, quod fides sit ipsa iusticia, qua coram Deo iusti reputamur, videlicet, non quia sit opus per sese dignum, sed quia accipit promissionem, qua Deus pollicitus est, quod propter Christum velit propitius esse creditibus in eum, seu quia sentit, quod Christus sit nobis factus à Deo, sapientia, iusticia, sanctificatio, & redemptio. PAVLVS in Epistola ad Romanos præcipue de hoc loco disputat & proponit, quod gratis iustificemur fide, credentes nobis Deum placatum propter Christum. Et hanc propositionem capite tertio, quæ statum vniuersæ disputationis continet, tradit. Arbitramur hominem fide

H a iustificari

iustificari, non ex operibus legis. Hic aduersarij interpretantur ceremonias Leuiticas, ac Paulus non tantum de ceremonijs loquitur, sed de tota lege. Allegat enim infra ex decalogo: Non concupiscas. Et si opera moralia merentur remissionem peccatorum, & iustificationem, etiam nihil opus esset Christo & promissione, & ruerent omnia illa, quæ Paulus de promissione loquitur: Male etiam scriberet ad Ephesios, Gratis nos saluatos esse, & donum Dei esse, non ex operibus. Item Paulus allegat Abraham, allegat Dauidem, at hi circumcissione habuerunt mandatum Dei, Itaq; si vlla opera iustificabant, necesse erat illa opera, tunc cum mandatum haberent, etiam iustificasse. Sed recte docet Augustinus, Paulum de tota lege loqui, sicut prolixè disputat de spiritu & litera, vbi postremo ait: His igitur consideratis pertractatisq; pro viribus, quas Dominus donare dignatur, colligimus, non iustificari hominem præceptis bonæ virtutis nisi per fidem Iesu Christi.

Et ne putemus temere excidisse Paulo sententiam, quod fides iustificet, longa disputatione munus confirmat eam, in quarto capite ad Romanos. Et deinde in omnibus Epistolis repetit. Sic ait capite quarto ad Romanos: Operanti merces non imputatur secundum gratiam, sed secundum debitum, Ei autem qui non operatur, credit autem in eum, qui iustificat impium, reputatur fides eius ad iusticiam. Hic clare dicit fidem ipsam imputari ad iusticiam. Fides igitur est illa res, quam Deus pronuntiat esse iusticiam, & addit gratis imputari. Et negat possit gratis imputari, si propter opera deberetur. Quare excludit etiam meritum operum moralium. Nam si his deberetur iustificatio coram Deo, non imputaretur fides ad iusticiam sine operibus. Et postea: Dicimus enim, quod Abraham imputata est fides ad iusticiam.

CAPITE 5. ait: Iustificati ex fide, pacem habemus erga Deum, id est, habemus conscientias tranquillas & lætas coram Deo.

ROMA. 10. Corde creditur ad iusticiam. Hic pronuntiat fidem esse iusticiam cordis. Ad Galatas 2. Nos in Christo Iesu credimus, vt iustificemur ex fide Christi, & non ex operibus legis.

Ad Ephesios 2. Gratia enim saluati estis per fidem, & hoc non ex vobis, Dei enim donum est, non ex operibus, ne quis gloriætur.

IOHANNIS primo: Dedit eis potestatem filios Dei fieri, his qui credunt in nomine eius, qui non ex sanguinibus, neq; ex voluntate carnis, neq; ex voluntate viri, sed ex Deo nati sunt. IOHANNIS

3. Sicut Moyses exaltauit serpentem in deserto, ita exaltatus oportet filium hominis, vt omnis qui credit in ipsum, non pereat. ITEM: Non misit Deus filium suum in mundum, vt iudicet mundum, sed vt saluetur mundus per ipsum. Qui credit in eum, non iudicatur.

ACTORUM

ACTORVM 13. Notum igitur sit vobis, viri fratres, quod per hunc vobis remissio peccatorum annuntiatur, & ab omnibus, quibus non potuistis in lege iustificari, in hoc omnis, qui credit iustificatur. Quomodo potuit clarius de officio Christi, & de iustificatione dici? Lex inquit non iustificabat. Ideo Christus datus est, vt credamus nos propter ipsum iustificari. Aperte detrahit legi iustificationem, Ergo propter Christum iusti reputamur, cum credimus nobis Deum placatum esse propter ipsum.

ACTORVM 4. Hic est lapis, qui reprobatus est à vobis ædificantibus, qui factus est in caput anguli, Et non est in aliquo alio salus. Neq; enim aliud nomen est sub cælo datum hominibus, in quo oporteat nos saluos fieri. Nomen autem Christi tantum fide apprehenditur, Igitur fiducia nominis Christi, non fiducia nostrorum operum saluamur. Nomen enim hic significat causam, quæ allegatur, propter quam contingit salus. Et allegare nomen Christi, est confidere nomine Christi, tanquam causa seu precio, propter quod saluamur.

ACTORVM 15. Fide purificans corda eorum. Quare fides illa, de qua loquuntur Apostoli, non est otiosa noticia, sed res accipiens Spiritum sanctum, & iustificans nos.

ABACVC primo: Iustus ex fide viuet. Hic primum dicit homines fide esse iustos, qua credunt Deum propitium esse, & addit, quod eadem fides viuificet, quia hæc fides parit in corde pacem, & gaudium, & vitam æternam.

ESAIAS 53. Noticia eius iustificabit multos. Quid est autem noticia Christi, nisi nosse beneficia Christi, promissiones, quas per Euangelium sparsit in mundum? Et hæc beneficia nosse, proprie & vere est credere in Christum, credere quod quæ promisit Deus propter Christum, certo præster.

Sed plena est scriptura talibus testimonijs, quia alibi legem, alibi promissiones de Christo, & de remissione peccatorum, & de gratuita acceptatione propter Christum tradit. Extant & apud sanctos patres sparsim similia testimonia. Ambrosius enim inquit in epistola ad Irenæum quendam: Subditus autem mundus eo per legem factus est, quia ex præscripto Legis omnes conueniuntur, & ex operibus legis nemo iustificatur, id est, quia per legem peccatum cognoscitur, sed culpa non relaxatur. Videbatur lex nocuisse, quæ omnes fecerat peccatores, sed veniens Dominus Iesus peccatum omnibus, quod nemo poterat euitare, donauit, & chirographum nostrum sui sanguinis effusione deleuit. Hoc est quod ait: Abundauit peccatum per legem, Superabundauit autem gratia per Iesum. Quia postquam totus mundus subditus factus est, totius mundi peccatum abstulit, sicut testificatus est Iohannes, dicens: Ecce agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi. Et ideo nemo gloriatur in operibus, quia nemo factus suis iustificatur. Sed qui iustus est, donatum habet, quia

post lauacrum iustificatus est. Fides ergo est, quæ liberat per sanguinem Christi, quia beatus ille cui peccatum remittitur, & uenia datur. Hæc sunt Ambrosij uerba, quæ aperte patrocinantur nostræ sententiæ, detrahunt operibus iustificationem, & tribuit fidei, quod liberet per sanguinem Christi. Conferantur in unum acerrimum Sententiarum omnes, qui magnificis titulis ornantur. Nam alij uocantur angelici, alij subtiles, alij irrefragabiles, Omnes isti lecti & relecti, non tantum conferent ad intelligendum Paulum, quantum confert hæc una Ambrosij sententiæ. In eandem sententiæ multa contra Pelagianos scribit Augustinus, de spiritu & litera sic ait: Ideo quippe proponitur Iusticia legis, quod, qui fecerit eam, uiuat in illa, ut cum quisq; infirmitatem suam cognouerit, non per suas uires, neq; per literam ipsius legis, quod fieri non potest, sed per fidem concilians iustificatorem, perueniat, & faciat, & uiuat in ea. Opus rectum, quod qui fecerit uiuat in eo, non fit, nisi in iustificato, Iustificatio autem ex fide impetratur. Hic clare dicit iustificatorem fide conciliari, & iustificationem fide impetrari. Et paulo post: Ex lege timemus Deum, ex fide speramus in Deum, sed timentibus penam absconditur gratia, sub quo timore anima laborans, &c. per fidem confugiat ad misericordiam Dei, ut det quod iubet. Hic docet lege terri corda, fide autem consolationem capere, & docet prius fide apprehendere misericordiam, quam legem facere conemur. Recitauimus paulo post & alia quædam.

PROFECTO mirum est, aduersarios tot locis scripturæ nihil moueri, quæ aperte tribuunt iustificationem fidei, & quidem detrahunt operibus. Num frustra existimant toties idem repeti? Num arbitrantur excidisse Spiritui sancto, non animaduertenti has uoces? Sed excogitauerunt etiam cauillum quo eludunt, dicunt de fide formata accipi debere, hoc est, non tribuunt fidei iustificationem, nisi propter dilectionem, imo prorsus non tribuunt fidei iustificationem, sed tantum dilectioni, quia somniant fidem posse stare cum peccato mortali. Quorsum hoc pertinet, nisi ut promissionem iterum aboluant, & redeant ad legem? Si fides accipit remissionem peccatorum, propter dilectionem, semper erit incerta remissio peccatorum, quia nunquam diligimus tantum, quantum debemus, imo non diligimus, nisi certo statuunt corda, quod donata sit nobis remissio peccatorum. Ita aduersarij, dum requirunt fiduciam propriæ dilectionis, in remissione peccatorum & iustificatione, Euangelium de gratuita remissione peccatorum prorsus abolunt, cum tamen dilectionem illam neq; præstent, neq; intelligant, nisi credant gratis accipi remissionem peccatorum. Nos quoq; dicimus, quod dilectio fidem sequi debeat, sicut & Paulus ait, In Christo Iesu neq; circum-

eiſſo aliquid valet, neq; præputium, ſed fides per dilectionem effi-
 cax. Neq; tamen ideo ſentiendum eſt, quod fiducia huius dilectio-
 nis, aut propter hanc dilectionem, accipimus remiſſionem pecca-
 torum, & reconciliationem, ſicut neq; accipimus remiſſionem pec-
 catorum, propter alia opera ſequentia. Sed ſola fide, & quidem fide
 proprie dicta accipitur remiſſio peccatorum, quia promiſſio non po-
 teſt accipi niſi fide. Eſt autem fides proprie dicta, quæ aſſentitur promiſ-
 ſioni, de hac fide loquitur ſcriptura. Et quia accipit remiſſio-
 nem peccatorum, & reconciliat nos Deo, prius hac fide iuſti reputa-
 mur propter Chriſtum, quam diligimus, ac legem facimus, etſi neceſ-
 ſario ſequitur dilectio. Neq; vero hæc fides eſt otioſa noticia, nec
 poteſt ſtare cum peccato mortali, ſed eſt opus Spiritus ſancti, quo li-
 beramur à morte, quo eriguntur & vivificantur perterrefactæ men-
 tes. Et quia ſola hæc fides accipit remiſſionem peccatorum, & red-
 dit nos acceptos Deo, & reddit conſcientias pacatas ac tranquillas,
 rectius vocari GRATIA GRATVM FACIENS poterat, quam aſſen-
 ſus ſequens, videlicet dilectio.

HACTENVS ſatis copioſe oſtendimus, & testimonijs ſcripturæ,
 & argumentis ex ſcriptura ſumptis, vt res magis fieret perſpicua,
 quod ſola fide confequimur remiſſionem peccatorum propter Chri-
 ſtum, & quod ſola fide iuſtificemur, hoc eſt, ex iniuſtis iuſti efficiamur,
 ſeu regeneremur. Facile autem iudicari poteſt, quam neceſſaria ſit
 huius fidei cognitio, quia in hac vna conſpicitur Chriſti officium,
 hac vna accipimus Chriſti beneficia, hæc vna aſſert certam &
 firmam conſolationem pijs montibus. Et oportet in Eccleſia extare
 doctrinam, ex qua concipiant pij certam ſpem ſalutis. Nam aduerſarij
 infeliciter conſulunt hominibus, dum iubent dubitare, Vtrum
 confequantur remiſſionem peccatorum. Quomodo in morte ſuſten-
 tabunt ſe iſti, qui de hac fide nihil audiuerunt? qui putant dubitan-
 dum eſſe, Vtrum confequantur remiſſionem peccatorum. Præterea
 neceſſe eſt retineri in Eccleſia Chriſti Euangelium, hoc eſt, promiſſi-
 onem, quod gratis propter Chriſtum remittuntur peccata. Id Euan-
 gelium penitus abolent, qui de hac fide, de qua loquimur, nihil do-
 cent. At Scholaſtici ne verbum quidem de hac fide tradunt. Hos ſe-
 quuntur aduerſarij noſtri, & improbant hanc fidem. Nec vident ſe-
 totam promiſſionem gratuita remiſſionis peccatorum, & iuſticiæ
 Chriſti abolere, improbata hac fide.

DE DILECTIONE ET IM- PLETIONE LEGIS.

Hic obijciunt aduerſarij, Si vis in vitam ingredi, ſerua manda-
 ta. Item, Factores legis iuſtificabuntur, & alia multa ſimilia de le-
 ge